

Dosarul nr. 2r-164/23
2-21191902-01-2r-13042023

Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Central (jud. D. Brașoveanu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, D. Stănilă, D. Corolevschi)

DECIZIE

24 mai 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
Judecători -

Viorica Puica
Oxana Parfeni
Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de către Corobenco Ion,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „COOPALIMENTARA” a
Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova
„MOLDCOOP” împotriva lui Popovici Ion și Corobenco Ion cu privire la restituirea
îmbogățirii nejustificate,

împotriva încheierii din 14 martie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care
apelantului Corobenco Ion i-a fost restituită cererea de apel declarată împotriva
hotărârii din 01 martie 2022 a Judecătoriei Soroca, sediul Central,

c o n s t a ț ă :

La 27.12. 2021, prin intermediul oficiului poștal, Întreprinderea Cooperatistă
de Alimentație Publică „COOPALIMENTARA” a Uniunii Centrale a
Cooperativelor de Consum din Republica Moldova „MOLDCOOP” (în continuare
ÎCAP „COOPALIMENTARA” a UCCC din RM „MOLDCOOP”) a depus cerere de
chemare în judecată împotriva lui Popovici Ion și Corobenco Ion privind restituirea
îmbogățirii nejustificate și încasarea taxei de stat (f.d. 1-46).

Prin hotărârea din 01 martie 2022 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, cererea
de chemare în judecată depusă de ÎCAP „COOPALIMENTARA” a UCCC din RM
„MOLDCOOP” către Popovici Ion și Corobenco Ion privind restituirea îmbogățirii
nejustificate a fost admisă integral. S-a încasat, în mod solidar, de la Popovici Ion și
de la Corobenco Ion, în beneficiul ÎCAP „COOPALIMENTARA” a UCCC din RM
„MOLDCOOP”, suma de 34050 de lei, legate de păstrarea automobilului de model
„XXX” cu n/î ZZZ, în perioada de la 23.11.2019 pînă la 30.04.2020 și taxa de stat,
în mărime de 1021,50 de lei (f.d.52).

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 07 aprilie 2022, Corobenco Ion
a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe (f.d. 57).

Prin încheierea din 14 martie 2023 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită
apelantului Corobenco Ion cererea de apel declarată împotriva hotărârii din 01

martie 2022 a Judecătorei Soroca, sediul Central, în procedura cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare în judecată depusă de ÎCAP „COOPALIMENTARA” a UCCC din RM „MOLDCOOP” către Popovici Ion și Corobenco Ion privind restituirea îmbogățirii nejustificate. A fost remisă apelantului Corobenco Ion cererea de apel cu toate anexele acesteia (f.d. 69-70).

La data de 29 martie 2023, Corobenco Ion a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea integrală a încheierii reurcate, cu emiterea unei decizii, prin care să fie remisă cauza spre rejudecare pentru soluționarea cererii de apel, la etapa primirii cererii de apel preliminar în instanța de apel (f.d.72).

În motivarea recursului a indicat că, hotărârea primei instanțe a fost pronunțată la data de 01.03.2022 și expediată în adresa acestuia la 10.03.2022, însă hotărârea menționată nu a fost recepționată de recurent, deoarece a fost plecat, fapt confirmat de avizul de recepție.

A menționat că la data de 05.04.2022, personal, a luat cunoștință de hotărârea atacată cu apel, prin intermediul cancelariei primei instanțe. Iar, la 07.04.2022 a depus cerere de apel preliminar.

A invocat că, ținând cont de prevederile art. 116 alin. (4) al Codului de procedură civilă, corect a depus cererea de apel preliminar, or repunerea în termenul de declarare a apelului urma să fie solicitată dacă depășea termenul de 30 zile de la data de 05.04.2022, dată la care a luat cunoștință de hotărârea primei instanțe.

A specificat că instanța de apel i-a încălcat dreptul de acces la justiție, acesta fiind lezat prin dreptul de a folosi căile de atac garantate de Constituția Republicii Moldova.

Potrivit prevederilor art. 425 al Codului de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Completul Curții Supreme de Justiție reține că, încheierea Curții de Apel Bălți a fost pronunțată la 14 martie 2023, dar recepționată de Corobenco Ion la 24 martie 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție, anexat la materialele cauzei (f.d. 77). Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că recurentul Corobenco Ion s-a conformat prevederilor legale și declarând recursul la 29 martie 2023, a acționat în interiorul termenului legal.

Conform art. 426 alin. (3) al Codului de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele dosarului și prevederile legale aplicabile speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Corobenco Ion, urmează a fi respins, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 427 lit. a) al Codului de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Potrivit art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii.

Conform art. 10 alin. (1) și (2) al Codului de procedură civilă, sancțiunile procedurale sânt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Potrivit art.236 alin.(5) lit.b) al Codului de procedură civilă, instanța de judecată va întocmi hotărârea integrală dacă: b) participanții la proces, în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, depun cerere de apel.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) al Codului de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, norma citată prevede în mod imperativ momentul începerii curgerii termenului de declarare a apelului, și anume data pronunțării dispozitivului hotărârii.

După cum denotă materialele dosarului, dispozitivul hotărârii Judecătoreiei Soroca, sediul Central, a fost pronunțat la 01 martie 2022, prin urmare termenul de declarare a apelului a expirat la data de 31 martie 2022.

Ținând cont de normele legale relevante și de faptul că Corobenco Ion a depus cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe, la 07 aprilie 2022, termenul limită fiind 31 martie 2022, Completul Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel just a stabilit că Corobenco Ion a declarat apelul cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) al Codului de procedură civilă. Or, din interpretarea corectă a prevederilor normei legale citate, se deduce că termenul de declarare a apelului curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că termenul stabilit de lege pentru exercitarea căii de atac (apelul) se calculează exclusiv din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii, iar în cazul în care participantul la proces, la caz Corobenco Ion, a omis acest termen, urma să invoce motivele omiterii (comunicarea defectuoasă a actului de procedură, recepționarea cu întârziere a hotărârii) într-o eventuală cerere de repunere în termen și expres să solicite acest fapt.

Or, conform art. 362 alin. (3) din Codul de procedură civilă, repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) - (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că în speță, Corobenco Ion, deși a declarat apel peste termenul prevăzut de lege, nu a solicitat repunerea în termen, considerând existența unei prezumții de prelungire a termenului de atac, în cazul comunicării cu întârziere a hotărârii.

Completul Curții Supreme de Justiție decelează că recurentul Corobenco Ion eronat a interpretat prevederile art. 116 alin. (4) din Codul de procedură civilă, precum că norma enunțată îi oferă dreptul de a depune cererea de apel în termen de 30 de zile de la data în care i-a fost comunicată hotărârea primei instanțe. Or, norma legală invocată prevede termenul de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură, pentru depunerea unei cereri de repunere în termenul de atac, dar nu însăși a cererii de apel.

Completul Curții Supreme de Justiție subliniază că în materie civilă CEDO nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, Erik ØVLISEN vs. Danemarca, hotărârea din 30 august 2006, sau Kukkonen vs. Finlanda (nr. 2), hotărârea din 13 ianuarie 2009, § 24).

În același context, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță, de dreptul de a fi audiat (a se vedea, *inter alia*, Lebedinschi vs. Republica Moldova, hotărârea din 16 septembrie 2015, § 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că, în procedurile civile, o persoană poate cu greu să conceapă preeminența dreptului fără existența posibilității de acces la instanțele de judecată (a se vedea, *Golder vs. the United Kingdom*, hotărâre din 21 ianuarie 1975; *Z and Others vs. the United Kingdom*, hotărâre din 10 mai 2001; și *Kreuz vs. Poland*, hotărârea din 19 iunie 2001).

Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului. Garantând părților în litigiu un drept efectiv de acces la o instanță care să hotărască asupra „drepturilor și obligațiilor lor cu caracter civil”, articolul 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele care să fie utilizate în acest scop.

În acest sens, Curtea Europeană a statuat că restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, *Tinnelly & Sons Ltd and Others și McElduff and Others vs. the United Kingdom*, hotărârea din 10 iulie 1998).

La aspectul dat, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că certitudinea legală impusă regulilor procedurii civile, în calitate de condiție sine qua non a unui proces echitabil, vizează atât drepturile apelantului, cât și ale intimatului, astfel instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură, în vederea exonerării litiganților de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către aceștia a efectelor

legale.

Completul Curții Supreme de Justiție reiterează prevederile art. 56 alin. (3) al Codului de procedură civilă, potrivit căruia, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Jurisprudența CtEDO accentuează obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat (cauza van Harn vs. Germania, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs. Republica Moldova, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza SA Universul vs. Republica Moldova, hotărâre din 10 iulie 2012).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, soluția emisă de către instanța de apel este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele cauzei, or argumentele și probele invocate în susținerea cererii de recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

În acest context, instanța de recurs consideră că la caz, soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 CEDO, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului, ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod principiul securității raporturilor juridice.

Reținând circumstanțele cauzei expuse și normele legale citate supra, Completul Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că cererea de recurs împotriva încheierii din 14 martie 2023 a Curții de Apel Bălți, urmează a fi respinsă.

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a), art. 428 ale Codului de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Corobenco Ion.

Se menține încheierea din 14 martie 2023 a Curții de Apel Bălți emisă în cadrul cauzei civile, intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „COOPALIMENTARA” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova „MOLDCOOP” împotriva lui Popovici Ion și Corobenco Ion cu privire la restituirea îmbogățirii nejustificate.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc